

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Problem asimilacije narodnih manjšin.

Tudi naše čitatelje bo gotovo zanimalo, kaj piše pod tem naslovom „Mariborski Večernik Jutra“. „Večernik“ pravi:

Težnja po asimilaciji (prilagoditvi) narodnih manjšin, in tudi celih podjarmljenih narodov po vladajočih, je že stara. Pojavila se je najbrže že takoj, ko je nastal prvi imperijalizem (težnja po osvojevanju), vendar so bile oblike in tudi metode (postopki) zelo različne. V časih, ko še ni bilo narodne zavesti v današnjem smislu in ko pojem narodnosti sploh še ni bil točno opredeljen po načelih etnologije (narodoslovja), je asimilacija stremela samo po čim večjem izenačenju čustvovanja ljudstva ali ljudstev, ki so tvorila poedino državo. Široke ljudske mase (množica), ki so vsled fevdalnega sistema (načina vladanja po plemstvu) bile brezpravne glede javnih državnih vprašanj, tu sploh niso prihajale v poštev. Važno je bilo le plemstvo in meščanstvo. Zato vidimo, da se njihče ni brigalo za to, da bi se stvoril enoten državni jezik. V naših krajih je n. pr. državni jezik bil celo tuja latinščina in šele pozneje nemščina. Vendar so sloji, ki so stvorili državo: plemstvo, meščanstvo in vojska bili tesno povezani v enoto in globoko prežeti z državno zavestjo. Da so se tudi ljudske množice tedaj potujčile, je bila kriva kolonizacija (naseljevanje) tujcev. Tako smo na pr. Slovenci izgubili severno Koroško ter severno in srednjo Štajersko samo radi tega, ker so avstrijski oblastniki naseljevali tam neprestano nove tisoče Nemcev.

Druga doba asimilacije, asimilacije v današnjem smislu, pa se je pričela z nastopom narodnega preporoda. Tedaj vladajočim ni šlo samo za to, da vcepijo državljanom državljanstvo zavest, ampak da jim vsilijo tudi svoj jezik, na skratka napravijo iz drugorodcev člane lastnega naroda. Ta prizadevanja so dovolj znana iz bivše Avstrije in Ogrske, Nemčije, Španije, Belgije, Rusije itd. Vendar so bile metode potujčevanja manjšin in manjšinskih narodov zelo različne. Tu bi lahko navedli vse stopnje od nepriljubljene asimilacijske politike do očitnega nasilja, ki se je najbolj razbohotilo v Nemčiji pri zatiranju Poljakov ter ponekod v Avstriji in Ogrski pri zatiranju Slovencev, Čehov, Slovkov, Romunov itd. Dasi je to potujčevanje trajalo desetletja in je bilo izvajano skrajno sistematično (po določenem načrtu), vendar ni moglo zaznamovati kakšnih velikih trajnih uspehov. Ko so se ob koncu svetovne vojne te manjšine osvobodile, so se pa še oni uspehi, kar jih je bilo, hitro zabrisali. Saj vidimo sami, kako prazna je bila bajka o nemškem značaju Spodnje Štajerske.

Ko se je na mirovnih konferencah na novo urejevala Evropa in se je na najvišjem mestu priznalo načelo narodnosti kot podlaga za samoodločbo in tvorbo novih držav, se je obenem mislilo tudi na narodne manjšine, ki ostanejo v sklopu držav drugih narodnosti. Žal pa načelo zaščite teh manjšin ni bilo priznано za vse, ampak samo za one manjšine, ki ostanejo v premaganih in na novo nastalih državah. Zato so tudi manjšine v Italiji: slovenska, hrvaška, nemška in grška, ostale nezaščitene. Zaščito nad zaščitenimi bi morale izvajati Društvo narodov, toda iz raznih ozirov se je, kakor je dokazala praksa (izkušnja), omejilo samo na razna teoretična razmišljanja. Zaradi tega je praktično (deljansko) ta zaščita takorekoč brezdomembna. Narodne manjšine so tedaj odvisne slej ko prej le od dobre volje držav, v katerih

žive. Vendar moramo konstatirati (ugotoviti), da se je večina držav sama in prostovoljno postavila na konciliantno (spravljivo) stališče. Tako so na pr. Jugoslavija, Češkoslovaška, Romunija in nekatere druge države same izdelale zakone, ki omogočajo narodnim manjšinam nemoten razvoj in zabranjujejo vsako nasilno asimilacijo.

Popolnoma drugačno stališče so pa zavzele napram narodnim manjšinam nekatere druge države: Madžarska, Avstrija, Nemčija, predvsem fašistična Italija. Te države streme še vedno popolnoma odkrito po popolni asimilaciji svojih narodnih manjšin. Avstrija na pr. ni dala našim bratom na Koroškem kljub vsem obveznostim nobenih manjšinskih pravic, Madžarska ne Slovakom, Nemčija ne lužiškim Srbom, Poljakom itd. Vsem pa prednjači Italija, ki narodnih manjšin sploh ne priznava in proglašča javno in neženirano (brez sramu), da je njen cilj, da jih popolnoma iztrebi. Kaj je vse v ta namen storila in stori, ni treba navajati, znano je dovolj. Vendar pa je zelo veliko vprašanje, če bo s to taktiko (postopanjem) dosegla svoj cilj. Po zmagi načela narodnosti so taka nasilja za trajno nemogoča, obenem pa tudi največja nevarnost za svetovni mir. Zato se bodo prej ali slej zadušila v lastni napačnosti.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Po odstopu ministra dr. Schürffa je začasno prevzel pravosodno ministrstvo dr. Schober. Dr. Schober in dr. Schürff sta iz iste volilne skupine in je zanimivo, da je odstopil samo eden, drugi pa ostal v vladi in glasuje z vlado. — Po drugi obsodbi dr. Strafella je stopil ta zopet v ospredje zanimanja v javnosti in v tisku. Večina javnosti je za to, da mora dr. Strafella odstopiti, ker je nemogoče, da ostane glavni ravnatelj zveznih železnic človek, ki ga je sodišče spoznalo za „nekorektnega“ in „nečednega“. V glavnem odboru se je razpravljalo o službenih pogodbah z osebami, ki jih je nastavljal dr. Strafella. Dr. Strafella primer dobiva na mesec 5000 S plače, poleg tega še od graške cestne železnice 2000 S na mesec; po šestmesečnem službovanju pri zvezni železnici pa dobi mesečno pokojnino 1500 S do smrti. To je res nekoliko veliko in si krščanski socialci z dr. Strafello niso postavili najboljšega spomenika. Zanimive so tudi pogodbe z drugimi osebami. Glavni odbor je z večino glasov sklenil, da mora dr. Strafella izginiti iz vodstva zveznih železnic. Še te dni ga bo nadomestila druga oseba iz uradniškega strokovnega ošobja. — Mednarodno razsodišče v Haagu je naprosilo našo vlado, da s pravnega stališča objasni načrt carinske unije. Mednarodno razsodišče se bo bavilo z zadevo v juliju. Lahko smo radovedni na izid.

Jugoslavija za narodne manjšine. Pod tem naslovom piše ljubljanski „Slovenec“: Medtem ko nekatere države programatično izvajajo krivičen pritisk na jugoslovanske narodne manjšine, je Jugoslavija že nešteto krat pokazala, da hoče biti pravična napram svojim lastnim manjšinam ter jim deliti ista prava kakor državljanom jugoslovanskih jezikov. Nedavno je vlada izdala naredbe, glasom katerih dobi nemška narodna manjšina nad 50 nemških šol in svoje lastno učiteljsko in ki urejajo tudi položaj nemških otrok, ki posejajo jugoslovanske državne šole. Danes, ko morajo jugoslovanski škofje klicati narod k molitvi za preganjane krvne brate in ko koroški Slovenci zaman čakajo na kulturno avtonomijo, ki bi jim dovolila

samobiten kulturni razmah, je jugoslovanska vlada zopet šla naprej in uredničila načrt, za katerega se je nahajala že postavka v zadnjem proračunu. Ustanovil se bo manjšinski inštitut pri pravni fakulteti v Subotici. Prosvetno ministrstvo je že 30. aprila dalo nalog pravni fakulteti, naj pripravi vse potrebno za inštitut, nakar je fakulteta poslala dr. Iliča na Dunaj, da prouči tamošnji manjšinski inštitut in prenese morebitne dobrine na zavod v Subotici. Profesor Ilič se je vrnil z Dunaja in manjšinski inštitut bo odprt v najkrajšem času kot oddelek pravne fakultete. To bo prvi inštitut te vrste, ker bo namenjen v prvi vrsti za narodne manjšine v državi sami in ne, kakor manjšinski inštituti v Nemčiji in Avstriji, ki se ne brigajo za svoje lastne manjšine, ampak imajo predvsem nalog zasledovati usodo in gibanje nemških manjšin onstran meje. Tem svrham služi inštitut v Inomostu, oni v Heidelbergu, na Dunaju in v Berlinu ter madžarski v Pečuhu ob jugoslovanski meji. Vsi ti so ustanovljeni za manjšine izven lastne države, medtem ko bo subotički namenjen v prvi vrsti za narodne manjšine v mejah Jugoslavije. Po načrtih prosvetnega ministerstva bo manjšinski inštitut obsegal tri ločene oddelke, in sicer pravnega, zgodovinskega in statističnega ter bo začel delovati s pričetkom prihodnjega šolskega leta. Sodelovali bodo kot dopisni člani vsi oni, ki so se že v manjšinskem vprašanju udeleževali. V nemških krogih, posebno v Novem Sadu vlada veliko navdušenje za ta nov zavod, ker pričakujejo od njega mnogo koristi za dosego novih privilegijev in ugodnosti. V političnih krogih mnogo razmotirajo o manjšinskem vprašanju in slišalo se je že, da hoče Jugoslavija spontano in iz dobre volje ugoditi vsem upravičenim zahtevam svojih narodnih manjšin, da bo potem mogla s čim večjo moralno silo zahtevati zaščito za jugoslovanske manjšine po pravih in predpisih, ki jih je postavilo Društvo narodov. Gotovo je, da nemška narodna manjšina v nobeni drugi evropski državi ne vživa enakopravnosti v toliki meri kakor v Jugoslaviji. — Posebno poročilo k temu vprašanju z Dunaja pravi: Na zunanje ministrstvo je došlo poročilo o ustanovitvi manjšinskega inštituta v Subotici, ki naj bi bil namenjen za obrambo interesov vseh narodnih manjšin v Jugoslaviji. Akoravno merodajni krogi z zadovoljstvom ugotavljajo uspehe nemške narodne manjšine v sosedni Jugoslaviji, vendar pa ne morejo povsem prikriti bojazni, da ne bi nekega dne Jugoslavija na mednarodnem forumu nastopila z zahtevo po enakopravnem ravnanju z jugoslovanskimi manjšinami. Ti krogi se popolnoma zavedajo, da niso storili svojo dolžnost napram Slovincem na Koroškem. Mnogi izmed njih bi radi ugodili najnujnejšim zahtevam, toda vsi najboljši nameni so onemogočeni vsled intransigence Nemcev na Koroškem in vsled pomanjkanja energije od strani avstrijske vlade same.

Politične vesti. Spor med Italijo in Vatikanom je dosegel pretekli teden višek. Italijani so zaprli vse domove Katoliške akcije in zalepili imenike članov. Kaj takega si papež pač ne more pustiti dovoliti in je v par govorih fašizem prav ostro napadel. Položaj je bil tako napet, da je bilo pričakovati prekinitvev diplomatskih odnošajev. Papež je vložil protest proti razpustu in aretacijam voditeljev Katoliške akcije. Prišlo je do pogajanj, ki so dovedla do zblizanja. Pripravlja se pogodba, po kateri bo Katoliška akcija na novih temeljih zopet oživljena in sicer na ta način, da med voditelji ne bo nobene osebe, ki je bila med

ZADRUŽNI VESTNIK

Stanje in bodočnost kmetijskega zadrugišva.

Ko so se pa ustanovile zadrugne mlekarne, klavnice in organizacije za zbiranje jajc kot skupna last vseh kmetovalcev, vidimo, da se izpopolnjuje kakovost produktov, morala kmetovalcev pa raste. Zelo redko se dogodi, da bi se med jajci, ki se izvažajo v Anglijo ali Ameriko, našlo kakšno pokvarjeno. Če se pa to dogodi, morejo posebne kontrolne organizacije ponavljanje takih slučajev preprečiti. Vsako jajce, ki gre iz zadrugnih organizacij, nosi številko organizacije in številko člana, ki ga je dobavil. Na ta način morejo krivca takoj prijati in kaznovati. Če se pa tak slučaj ponovi, je izključen iz zadrugne.

Pokazali smo, kako velik vpliv imajo zadrugne organizacije na moralno in materijelno izboljšanje v vasi. Toda ta vpliv, ki ima materijalistični značaj, ni zadosten, da popolnoma razloži moralno izboljšanje pri kmetovalcih. V tej vzgoji je igral veliko vlogo škof Gruntwig, ki je bil istočasno tudi filozof, moralist in vzgojitelj. Njegove nauke je danski seljak, ki je v bistvu pobožen, rad poslušal. Potrebno je tudi opozoriti na vlogo šole.

Tako je z ozirom na vse te okolnosti kal zadrugne organizacije našla pripravno in plodovito polje. To je vzrok, da je Danska postala vzor celega sveta. Na koncu smatramo potrebno, da opozorimo še na eno gospodarsko posledico, ki je nastopila po vplivu zadrugišva. V vsaki vasi obstoji najmanj ena zadruga, navadno mlekarstva, ki omogoča materijelno blagostanje kmetovalca, kateremu ni treba, da gre v mesto in si išče tam dela. Danes pa spada Danska med tiste redke zemlje, kjer mesta ne naraščajo na račun dežele. Ravno tako tudi nima izseljevanje v inozemstvo. Vse to je delo zadrugišva.

Preidimo sedaj na Irsko, kjer je nekdanje zadrugišvo zaustavilo močno izseljevanje v Ameriko in kjer je preprečilo pretirano zauživanje alkohola, ki še danes predstavlja veliko nevarnost za vso zemljo.

Kmetijske kreditne zadrugne kakor tudi zadrugne mlekarne so ustanovile več kot 50 narodnih domov, ki vodijo boj proti alkoholu in skrbijo za narodno zdravje. Sirovo maslo zadrugnih organizacij osvaja londonski trg. Zadrugišvo povečuje proizvodnjo lanu in rešuje od propada stare vrste domačih obrti, kakor izdelovanje čipk, sukna itd.

Obstojata mala dežela, v kateri je razvito zadrugišvo vseh vrst, to je Finska, v kateri polovica celokupnega prebivalstva pripada zadrugišvu. Dočim pa na Danskem kreditnih zadrug skoraj ni, so na Finskem zelo razširjene. Razen tega pa ima Finska celo tudi nabavne, mlekarne in gozdarske zadrugne. Dva razloga sta za to, da se Finska, ki je zemlja z nepovoljnimi klimatskimi in etničnimi pogoji, nahaja v svetovnem zadrugnem pokretu skoro na prvem mestu.

Industrija in trgovina se je nahajala v rokah Švedov, upravo pa so imeli pred vojno v rokah Rusi. Z ozirom na to so morali mladi Finci iskati za življenje druga sredstva. Tedaj se je pojavil zadrugni pokret profesorja Gepharda, to je pred 25 leti, ki pa je dovedel do ustvaritve zadrugne trgovine in industrije, v kateri ima mesto samo domači finski živelj.

K številnim zadrugam, ki so obstojale, so pristopali domači izobraženci, ki bi drugače morali iskati mesta v uradniški karijeri ali kakih kapitalističnih trgovinih in industriji. Ta boj je dovedel do hitrega uspeha, t. j. do ustvaritve industrije vžigalic in sirovega masla na zadrugni podlagi. V razvoju zadrugišva na Finskem je igrala važno vlogo Fincu prirojena lastnost, spoštovanje tujega imetja in nacionalna zavest, kar je dovedlo do medsebojnega zaupanja, brez katerega zadrugna ideja ne bi postala nikoli tako močna.

Na Češkoslovaškem je politična in narodna borba do neke meje preprečevala razvoj zadrugišva. Število političnih strank je zares fantastično, saj jih je po 33. Vendar dobimo na Češkoslovaškem razne zadrugne oblike kot n. pr. zadrugne elektrarne, ki so številnejše in važnejše na deželi kot pa v mestih. V severni Češkoslovaški je mnogo zadrugnih elektraren, ki popolnoma nadomeščajo privatno kapita-

listično industrijo. Te zadrugne dajejo potrebno električno energijo za razsvetljavo in za gonilno silo v kmetijstvu.

H koncu omenjamo še dve drugi deželi, ki se nahajata daleč od mej Evrope.

V Kanadi predstavlja izvoz žita na zadrugni podlagi tri četrtine celokupne žitne produkcije. Interesantna lastnost zadrugnega pokreta v Kanadi se pojavlja v mnogoštevilnih krožkih farmarjev, ki širijo zadrugno idejo in vzbujajo pri ženah interes za kmetijstvo.

Končno so zelo razširjene kreditne zadrugne v obeh Indijah. Zadrugne v tej deželi, čije podeželsko prebivalstvo je nenavadno močno, vršijo poleg nalog kreditnih zavodov še razne druge naloge za pospeševanje kmetijstva. Med drugim skrbe tudi za izboljšanje zemlje z izsuševanjem močvirja, z borbo proti malariji itd.

Pri vsem svojem hitrem razvoju se kmetijsko zadrugišvo še vedno nahaja v prvi fazi. Pri vsem uspehu kreditnih zadrug, s pomočjo katerih se je Nemčija popolnoma osvobodila vaških oderuhov, še vedno nista zadovoljiva ne število, posebno pa ne kakovost kmetijskih zadrug. Ugotoviti moramo, da je zadrugna prodaja sadja in zelenjave še vedno slabo razvita. Tudi v deželah, ki so bogate na teh produktih, kot so Francija in Italija, je zelo malo takih zadrug. Še manj pa je zadrug, ki se bavijo s konzerviranjem sadja in zelenjave, čeravno je to zadrugna oblika, ki ima zelo velik pomen za vse južne dežele.

Bodočnost ne pripada industrijskim zemljam. Te nimajo dovolj produktov za svoje prebivalstvo in tudi nimajo toliko sirovin, kolikor potrebuje njihova industrija. Bodočnost pripada agrarnim zemljam, ki imajo dovolj živil in cenih sirovin za svojo industrijo. Vendar se male dežele nahajajo v težjem položaju kot pa velike, ki morejo z manjšimi težočami razvijati razne vrste kultur in imajo boljše predpogoje za razvoj lokalne industrije.

Ne mislimo, da bo to dovedlo do omejitve trgovine in trgovskih zvez med posameznimi deželami. Primer Danske nam je pokazal, da razvoj zadrugnih organizacij pospešuje uvoz in izvoz, ker so pač povečane potrebe kmetovalca. Potreba je tudi naglasiti, da zadrugne izvršujejo svoj vpliv, tako v moralnem, kakor tudi v mirovnem smislu.

Eden izmed ustanoviteljev zadrugišva v Nemčiji, Schulze-Delitsch, je ob neki priliki rekel, da pomeni zadrugišvo mir državi in na svetu. Če je točno, o čemer pa mi ne dvomimo, potem bo krepak razvoj zadrugne ideje v vseh državah olajšal ustvaritev velikih sanj, a to je večni mir med ljudmi, o katerem je sanjal nekdanji filozof Kant, kakor tudi ideja ustvaritve zedinjenih evropskih držav, o kateri sanjajo današnji ljudje. Narodni gospodar.

NAŠE KNJIGE

Dr. Mihael Opeka, *Knjiga postave*, petinštirideset govorov o božjih zapovedih; II. zvezek, Ljubljana 1931; zal. prod. Ničmanova; cena 22 Din. (s pošto 1.50 Din. več). Prvi zvezek Opekove „Knjige postave“ smo pred par meseci napovedali, ocenili in priporočili. Kakor je pisatelj v uvodni besedi k prvemu zvezku naznanil, izide knjiga v treh zvezkih, ki vsi tekom tega leta izidejo. Hitro nas je presenetila založnica z drugim zvezkom, v katerem obdela naš klasični tolmač božje misli in besede 4. in 5. božjo zapoved. Četrta zapoved posveti devet govorov, v katerih obravnava z ozirom na razmere in potrebe našega časa problem avtoritete, dolžnosti otrok do staršev, staršev do otrok, poslov do gospodarjev in obratno, oblastnikov in podložnikov. Peto zapoved razloži v šestih govorih, izmed katerih tretji: o moritvi še nerojenih, pretresljivo razkriva najbolj grozečo, po samoljubju zadeno rano civiliziranih narodov. Mojstrsko je v „Knjigi postave“ predložena alternativa večnega zakonodajalca: Ali se ukloniš zapovedi in izvoliš življenje, ali se upreš in greš v smrt.

Okrasne spenjavke za vrt in dom. Spisal ing. agr. Ciril Jeglič. Založila Družba sv. Mohorja, natisnila Mohorjeva tiskarna v Celju 1931. Z 52 podobami. Cena broš. izvodu za ude Din. 21.—, za neude Din. 28.—, vez. za ude Din. 30.—, za neude Din. 40.—. Jegličeva knjiga „Naše prijateljice“ je zbudila resnično zanimanje. Saj res ni hiše ne hišice brez rož in cvetja. So pa to živa bitja, ki potrebujejo

ljubeznjive nege, sicer omagajo in poginejo. Za cveticami je napisal isti strokovnjak drugo knjigo: „Okrasne spenjavke“. Čemu te? Danes že kar več ne grade mnogo stanovanjskih hiš brez vrtov. Vsak si postavi dom, še tako skromen sredi vrta. Krog takega doma in na tak vrt pa spada mnogo zelenja in mnogo cvetja. Koliko sten, pustih ograj in plotov, koliko golih senčnic lahko poceni spremenimo v resnično življenje, v pisano ubranost, ako jih obsadimo s spenjavkami. Te hitro rasto, premnogo lepo in bujno cveto ter spreminjajo pusti dolgčas krog hiš in vrtov v samo pesem. Ker je torej še mnogo domov tako pustih in golih, mnogo vrtov brez pravega zelenja, zato je Jeglič hotel povedati in svetovati, kako naj si odpomoremo z umno gojo spenjavk. V tej knjigi so zbrane vse za naše razmere prikladne spenjavke (pojasnuje jih 52 slik). Dano je navodilo, kako in kje naj jih uporabljamo, kako oskrbujemo. Po tej knjigi si lahko vsak izbere prav tiste plezavke in spenjavke, ki bi bile za njegovo hišo, vrt, uto, ograjo, balkon itd. najbolj prikladne. Zato bo ta knjižica res kažipot in svetovalka za vsakega posestnika vrta, hiše, da tudi najskromnejše bajtice, ki jo bi lahko okrasil, neprijetne stene zakril in jih spremenil v ljubo cvetje. Res: kar nepogrešljiva knjiga za vsako hišo. Pisatelj pa ni opisal vse nekam pusto, suhoparno. Iz sloga žari njegova ljubezen do teh božjih lepo, iz vsebine pa resnično strokovno znanje. Knjigo dobite pri Družbi sv. Mohorja v Celju. Za ude Mohorjeve znižane cene. Naročilo vseh Mohorjevih knjig oskrbi tudi Družba sv. Mohorja v Celovcu, Viktringerring 26.

Jože Pogačnik: „Sinje ozare“. Založila Družba sv. Mohorja. Natisnila Mohorjeva tiskarna v Celju 1931. Str. 72. Vezana knjiga stane Din. 15.— za ude in Din. 20.— za neude. — Pesnik Jože Pogačnik se je med prvimi pojavil v mladem povojnem literarnem svetu; že nad deset let smo se srečavali z njim v naših najboljših revijah, predvsem v Domu in svetu in davno je bil že čas, da nam pesnik pokaže svojo celotno podobo. Zato smo veseli njegove zbirke „Sinje ozare“. Pogačnik pa je zbral izmed velikega števila pesmi le tiste, ki so se mu zdele za zbirko nujne. Pesmi so res vse skrbno prebrane in pretehtano uvrščene v štiri značilna poglavja: Jaz — Bog — Zemlja — Človek. Povsod v celi knjigi, v vsakem poglavju, v vsaki pesmi posebej je pesnik otrok naše duhovno najbolj hemirne dobe in ureja sebe in svet iz rozvrvanosti teh dni v skladnost dobrega in močnega človeka. Če je pristen lirik le tisti, ki s svojim osebnim čustvom vzbudi, da zadrhte in harmonično zapoje tudi tuja srca, potem je Pogačnik izrazil pesnik naše dobe in njen dober kažipot. Iz današnjega nemira in trpljenja se dviga v gledanje in razumevanje: časnost in večnost se tareta med seboj, marsikdaj se utrga krik človeka, ki se je zgrozil nad seboj in vesoljstvom, pa od onstran vedno posijejo zlati žarki večnega solnca. Pogačnik-ni lahkokrill pesnik. V njem je vsa teža časa, ki se bori za red in izraz, a njegova lepota je tiho opojna in močna. Noben blisk v temi, zakaj duša preseže in prečisti naval čustev in skozi njo siplje sama drobna zlata nebeška luč. In še radi nečesa je Pogačnik značilen. Morda ni med sedajnimi pesniki nikogar, ki bi imel po-

26. avstrijska
državna dobrodelna loterija
Žrebanje 7. julija 1931

1 srečka S 3.— 1 srečka S 3.—
52.000 dobitkov in 1 premija
Glavni dobitek S 100.000.—
Na 10 srečk s tekočo zadnjo številko mora
odpasti najmanj en dobitok!
Poslovalnica razredne loterije!
Geschäftsstelle J. PROKOPP, Baden, N.-Ö.
Razpošiljalnica za zvezne dežele.

leg intimne prisrčnosti tudi toliko prave domače svojstvenosti kot on. Najlepše se nam ta domačnost kaže v poglavju „Zemlja“, kjer je našo zemljo res zajel v vsej njeni mehki lepoti, prazničnosti in delavniški resnobi, v vseh njenih sladkostih in bolečinah. Pesem „Domača zemlja“ je izmed naših najboljših pesmi. S Pogačnikom je naša povojna književnost dobila

